

**Kwestionariusz radzenia sobie w sytuacjach trudnych dla klas licealnych
(wersja dla chłopców)**

Autor: Andrzej Mirski

INSTRUKCJA

Poniżej zamieszczono opisy (40) różnych sytuacji sporu. Niektóre z opisanych sytuacji mogą Tobie być znane z własnego doświadczenia. Wspólne dla nich jest to, iż każdy człowiek miał możliwość znalezienia się w podobnej sytuacji bądź jest w stanie wyobrazić sobie jak by się w niej zachował. Oczywiście w tej samej sytuacji różne osoby mogą zachowywać się inaczej. Zatem interesuje nas jak człowiek reaguje na spotykające go sytuacje sporne. Dlatego też pod każdą z opisanych sytuacji znajdują się 4 stwierdzenia, które reprezentują możliwe w nich zachowania. Przeczytaj je uważnie i wybierz spośród nich stwierdzenie, które Twoim zdaniem najlepiej opisuje to, jak Ty się zachowujesz lub jak Ty zachowałbyś się w tej sytuacji. Dla ułatwienia odpowiedzi, obok każdego stwierdzenia jest litera, którą możesz zakreślić w zależności od Twego wyboru.

Dziękujemy Ci za pomoc i współpracę

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 1. Jako świeżo wybrany przewodniczący klasy, dostałeś od dyrektora szkoły zadanie nakłonić uczniów swojej klasy do zaprzestania dokuczania nowemu nauczycielowi. Masz przeczytać bardzo gniewne pismo dyrektora i powiedzieć uczniom, że w pełni się z nim zgadzasz. Sam uważasz, że nie należy dokuczać nowemu nauczycielowi, ale nie podoba ci agresywny ton dyrektora, który będzie odrzucony przez uczniów.**

  - a. Przeczytasz pismo dyrektora, chociaż uważasz je za niewłaściwe, a następnie podporządkujesz się zachowaniu klasy
  - b. Powiesz ostro wszystkim, aby się od ciebie odczepili
  - c. Siądziecie wszyscy razem – dyrektor, nowy nauczyciel, pedagog szkolny, przedstawiciele klasy – i spróbujecie razem rozwiązać problem
  - d. Zrezygnujesz z funkcji przewodniczącego klasy

- 2. Śpiewasz w szkolnym chórze i przygotowujesz się z zespołem do ważnego koncertu. Praca ta daje ci wiele satysfakcji, bo kochasz śpiew. Niestety, zarówno rodzice, jak i wychowawca, nie są zadowoleni z twoich ocen szkolnych i nakłaniają cię, aby zrezygnować z chóru.**

  - a. Omówisz z rodzicami i z wychowawcą plan działań i pracy, taki, aby pogodzić zajęcia w chórze z nauką
  - b. Powiesz ostro rodzicom i wychowawcy, że to nie jest ich sprawa, co robisz w wolnym czasie, i aby się do tego nie wtrącali
  - c. Na razie nie chcesz o tym myśleć – jakoś to będzie. Będziesz nadal uczęszczał na zajęcia w chórze, ale tak, aby ani rodzice ani wychowawca się o tym nie dowiedzieli
  - d. Z bólem zrezygnujesz z działalności w chórze, uznając, że rodzice i wychowawca muszą mieć rację

- 3. Na przerwie, w męskiej ubikacji koledzy częstują cię papierosem. Mówią, że prawdziwy mężczyzna pali, że najlepiej rozmawia się przy papierosie, a nie palą kapusie. Akurat tak się składa, że nie palisz papierosów, nie lubisz ich zapachu i nie chcesz nimi śmierdzić na lekcjach.**

  - a. Wy tłumaczysz kolegom, że po prostu nie lubisz papierosów, do czego masz prawo, ale chętnie z nimi będziesz rozmawiał bez papierosa. Wy tłumaczysz im, jak ważna jest wzajemna tolerancja
  - b. Nazwiesz kolegów durniami rujnującymi swoje zdrowie i szczeniakami pozującymi na dorosłych
  - c. Powiesz, że się bardzo śpieszysz i szybko wybiegniesz stamtąd
  - d. Zapalisz tego papierosa, aby nie stracić sympatii kolegów

- 4. Napisałeś oryginalne wypracowanie, z którego jesteś dumny. Cieszysz się, że będziesz jedyny w klasie, który miał takie pomysły. Twój kolega jednak chce od ciebie „ściągnąć” twoje oryginalne pomysły.**

  - a. Wykręcasz się kłamstwem, mówiąc, że napisałeś bzdury, za które będzie na pewno dwója
  - b. Dajesz (z bólem) odpisać swoją pracę, bo nie chcesz stracić przyjaciela
  - c. Nazywasz kolegę nieukiem, leniem i pasożytem
  - d. Nie zgadzasz się na przepisanie pracy, mówisz, że byłaby to kradzież twoich pomysłów, ale chętnie oferujesz koledze merytoryczną pomoc w napisaniu jego pracy

- 5. Przychodzą do ciebie nieznajome osoby, które mówią, że zbierają składki na dzieci z chorobą nowotworową. Masz przy sobie trochę pieniędzy i bardzo chętnie wsparłbyś te dzieci, ale nie jesteś pewny prawdziwych intencji tych osób.**

  - a. Prosisz je, aby pokazały jakiś dokument, który upoważnia do przeprowadzki zbiórek
  - b. Dajesz bez wahania pieniądze, bo głupio ci odmówić, choć masz wątpliwości, czy osoby te są uczciwe
  - c. Nazywasz nieznajomych oszustami i naciągaczami
  - d. Mówisz, że jest ci bardzo przykro, ale nie masz grosza przy duszy

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 6. Przygotowujecie razem z kolegą referat. Ty już swoją część wykonałeś, on jeszcze nie. Dzwoni do ciebie, że nie może przyjść na zajęcia i prosi żebyś wykonał także jego część.**
- Trudno, piszesz i wygłaszasz referat za niego, bo nie chcesz stracić przyjaciela
  - Dyskutujesz z nim jak rozwiązać ten problem. Ostatecznie gotów jesteś wygłosić jego część, ale ma przygotować dla ciebie materiały
  - Wygłaszasz tylko swoją część, co grozi jednak kompromitacją
  - Nazywasz go pasażerem i oświadczasz mu, że już nigdy nie będziesz z nim współpracował
- 7. Jesteś świadkiem w sprawie o pobicie w szkolnej stołówce i dostałeś wezwanie do sądu. Kolega, oskarżony o pobicie dzwoni do ciebie i namawia cię, abyś go krył.**
- Nie stawiasz się w sądzie
  - Grzecznie, ale stanowczo, informujesz go, że musisz (i chcesz) mówić prawdę, bo wymaga tego od ciebie prawo, pod groźbą kary, a ponadto uważasz, że każdy powinien być odpowiedzialny za to, co robi
  - Odpowiadasz mu, że jest bandytą i tacy jak on powinni siedzieć w więzieniu
  - Mówisz w sądzie nieprawdę na korzyść kolegi, ryzykując poważne kłopoty
- 8. Znajomy pożyczył od ciebie twoją książkę, bardzo potrzebną do nauki i trudną do zdobycia. Dzwoni do ciebie, że niestety ją zgubił.**
- Jesteś zły, ale mówisz mu, że porozmawiasz o tym później
  - Darujesz mu tę książkę, godząc się z jego argumentacją, że „wypadki chodzą po ludziach”
  - Grozisz natychmiastowym zerwaniem kontaktów, jeżeli ta książka jak najszybciej nie będzie oddana.
  - Dajesz mu czas na znalezienie tej książki w Internecie lub w księgarniach, a jeżeli mu się nie uda, uzgodnicie, jaką książkę o podobnej treści odkupi dla ciebie w zamian
- 9. Zamówiłeś w Internecie sprzęt komputerowy, który pracuje znacznie gorzej, niż było to obiecane w ofercie.**
- Kontaktujesz się firmą, omawiasz problem i umawiasz się na poradę serwisową, z możliwością wymiany sprzętu
  - Godzisz się, że sprzęt będzie pracował trochę gorzej. Dobrze, że w ogóle pracuje
  - Odkładasz sprawę na później, bo nie lubisz załatwiać takich spraw
  - Dzwonisz do firmy z wielką awanturą, nazywając jej przedstawicieli oszustami
- 10. Uważasz, że dostałeś zbyt niską ocenę z wypracowania z języka polskiego. Bardzo zależało ci na dobrej ocenie. Masz wrażenie że naprawdę napisałeś je bardzo dobrze.**
- Zwracasz się do nauczyciela z prośbą, żeby jeszcze raz przeanalizował wypracowanie i przedyskutował z tobą, czy nie zasługujesz na lepszą ocenę
  - Od tej pory mścisz się na nauczycielu, obgadując go i krytykując
  - Godzisz się z tą oceną, bo nie chcesz wchodzić w konflikt z nauczycielem
  - Zniechęcony do przedmiotu i nauczyciela, myślisz sobie, że nie warto się przygotowywać i starać się pisać dobre wypracowania
- 11. Nauczyciel na lekcjach wypowiada swoje polityczne poglądy, z którymi zdecydowanie się nie zgadzasz. Co gorsze, żąda, abyś w wypracowaniach podzielał te jego interpretacje rzeczywistości.**
- Piszesz dokładnie to, czego sobie życzy nauczyciel
  - Wstajesz na lekcji i przy wszystkich gorąco go atakujesz
  - Odważnie, ale spokojnie, podejmujesz polemikę z nauczycielem, zbijając w wypracowaniu racjonalnymi argumentami jego poglądy
  - Pod jakimś pozorem nie piszesz w ogóle tego wypracowania

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

---

- 12. Chodzisz na prywatne lekcje muzyki, bo chcesz zdać do Wyższej Szkoły Muzycznej. Twój nauczyciel muzyki, wybitny zresztą pianista, bije cię po rękach, ilekroć się pomylisz. Nie bije cię wprawdzie mocno, ale czujesz się tym upokorzony. Masz już tego dość – co robisz?**
- Nie reagujesz i dajesz się nadal, bez sprzeciwu, bić po rękach
  - Zwracasz mu uwagę, że choć go bardzo cenisz jako nauczyciela, po prostu nie życzysz sobie, aby naruszał twoją, prawnie strzeżoną, nietykalność fizyczną
  - Zniechęcony, zaczynasz opuszczać lekcje
  - W końcu nie wytrzymujesz i sam uderzasz pianistę po rękach
- 13. Kontroler biletów nie poczekał nawet, że skasujesz bilet, którego szukałeś w portfelu, każe ci od razu płacić karę.**
- Pokornie płacisz karę, choć nie jesteś przekonany o własnej winie
  - Kłócisz się z kontrolerem.
  - Korzystając z nieuwagi kontrolera, wyskakujesz z tramwaju i uciekasz
  - Starasz się rozwiązać tę trudną sytuację, podejmując dyskusję, argumentując i przekonując, że naprawdę szukałeś biletu
- 14. W związku z podejrzeniami o poważną chorobę dostałeś skierowanie na badanie tomograficzne, w dniu kiedy jest sprawdzian decydujący o twojej promocji do następnej klasy.**
- Oстрыm tonem zapowiadasz nauczycielowi, że nie będziesz pisał sprawdzianu, bo masz ważniejsze sprawy
  - Idziesz z tym skierowaniem do nauczyciela i prosisz o przełożenie dla ciebie terminu sprawdzianu
  - Wyrzucasz skierowanie – nie wierzysz, aby w tym wieku coś ci mogło grozić
  - Nie idziesz na badanie i piszesz sprawdzian, bo wstydziliś się o tym powiedzieć nauczycielowi.
- 15. W czasie nauki skoków z trampoliny okazuje się, że masz silny lęk. Wstydzisz się tego, ale lęk uniemożliwia ci skok.**
- Cierpiąc potworne męki, zamykasz oczy i skaczesz, wiedząc, że związany z tym szok tylko pogorszy problem
  - Kłócisz się z nauczycielem i nazywasz go sadystą
  - Przełamując wstyd, mówisz nauczycielowi o problemie i pytasz, gdzie możesz szukać profesjonalnej pomocy
  - Mówisz nauczycielowi, że jesteś przeziębiony i nie możesz skakać
- 16. Na wycieczce – koledze, który mieszkał razem z tobą w pokoju, zginęła z portfela niewielka suma pieniędzy. Po powrocie z wycieczki oskarża cię przed innymi kolegami, że to Ty mu ukradłeś pieniądze.**
- Unikasz spotkania z tym kolegą
  - Przeprowadzasz poważną rozmowę z kolegą, zapewniając, że mu nie zabrałeś pieniędzy, oferując mu swą pomoc w wyjaśnieniu okoliczności sprawy, ale stanowczo żądając, aby nie rozsiewał krzywdzących plotek na twój temat
  - Nazywasz go publicznie kłamcą
  - Proponujesz mu – dla świętego spokoju – oddanie tych pieniędzy, ale zaznaczasz, że ich nie ukradłeś

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

17. Wyobraź sobie, że marzysz o tym, aby zostać artystą malarzem i chcesz starać się o przyjęcie do ASP. Twój ojciec upiera się jednak, że powinieneś koniecznie ukończyć medycynę i zdobyć pewny zawód lekarza.

- a. Powinieneś ojcu wytłumaczyć, że masz wybitne zdolności twórcze plastyczne, że chcesz je rozwijać, że jest to twoim marzeniem i, zgodnie z prawem, sam masz prawo wybrać swój zawód. Rozmowę chcesz jednak poprowadzić spokojnie, używając sensownych argumentów i przekonując ojca, że myślisz poważnie o życiu i dokonujesz wyboru świadomie
- b. Powinieneś zrezygnować ze swoich planów artystycznych i złożyć papiery na medycynę, bo ojciec ma rację, że zawód artysty jest niepewny
- c. Lepiej unikać rozmowy z ojcem na ten temat, by go nie drażnić i nie powodować niepotrzebnych konfliktów – „zobaczy się, co będzie dalej”
- d. Powinieneś ostrym tonem powiedzieć ojcu, że nie ma prawa mieszać się do twojego życia

18. Twoja siostra postanowiła wyjść za mąż za chłopaka, który stał się twoim wrogiem, odkąd nie oddał ci pieniędzy.

- a. Szanujesz decyzję siostry, jesteś gotów się znów zaprzyjaźnić ze swoim przyszłym szwagrem, ale – by uporządkować waszą relację – zastanowicie się razem nad sposobami spłaty jego długu
- b. Nawrzeszczysz na siostrę, że zerwiesz z nią wszelkie relacje, jak się zwiąże z tym złodziejem
- c. Udajesz, że nic cię ta sprawa nie obchodzi
- d. Darujesz dług koledze z racji, że stanie się twoim szwagrem

19. Wyobraź sobie, że ponieważ czeka cię egzamin komisyjny we wrześniu, rodzice zakazali ci wyjazdu na upragniony, i tylko tygodniowy, obóz sportowy.

- a. Godzisz się z bólem z decyzją rodziców, gdyż chcesz uniknąć konfliktu
- b. Robisz rodzicom dzięką awanturę, wytykając im, że nie mają żadnego prawa mieszać się w twoje prywatne życie
- c. Podejmujesz negocjacje z rodzicami. Proponujesz, żeby pozwolili ci wyjechać tylko na ten tygodniowy obóz, a ty przez całą resztę wakacji będziesz się intensywnie uczył
- d. Na razie nie chcesz o tym mówić, licząc, że rodzice „zmiękną”

20. Nauczyciel wychowania fizycznego każe ci na lekcji WF wykonać 40 pompek, choć wie, że nie jesteś zbyt sprawny fizycznie. Wiesz, że tyle nie zrobisz, będziesz czuł się tym upokorzony, a nawet może się to odbić na twoim zdrowiu.

- a. Każesz mu się po prostu od siebie odczepić, bo żąda od uczniów czynności, które są bezsensowne i podyktowane złośliwością
- b. Przekonujesz nauczyciela, że nie powinien żądać od ciebie zadań, które na razie przekraczają twoje możliwości, natomiast chętnie podejmiesz lżejsze ćwiczenia
- c. Mówisz, że nie jesteś w stanie wykonać pompek, bo jesteś chory na serce i zaraz zemdlejesz
- d. Wykonujesz pokornie i z wielkim trudem polecenie nauczyciela, ryzykując złe samopoczucie i nawet zdrowie

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

---

21. Wychowawca przyłapał cię na paleniu papierosów. Powiedział ci, że powiadomi o tym dyrektora i rodziców, ale może „o tym zapomnieć”, jeśli mu kiedyś wymyjesz po lekcjach samochód.

- Przekonujesz wychowawcę, że takie działanie byłoby nieetycznym wykorzystywaniem ucznia, że owszem możesz wykonać w ramach rekompensaty jakąś drobną pracę społeczną na rzecz szkoły (i że oczywiście w szkole już nie będziesz palił)
- Pokornie myjesz samochód wychowawcy
- Mówisz wychowawcy, co myślisz o jego korupcyjnej propozycji i grozisz, że powiadomisz o tym dyrektora
- Zgadzasz się, po czym o wszystkim „zapominasz” i masz nadzieję, że wychowawca też zapomni

22. Wiesz, że twój najbliższy przyjaciel ujawnił innym kolegom twój sekret. Masz poczucie zdrady oraz odczuwasz lęk przed utratą reputacji.

- Porozmawiasz z nim na serio o tym, że prawdziwa przyjaźń wymaga zaufania, prosisz o wyjaśnienie jego zachowania i o to, żeby się to już nigdy więcej nie wydarzyło
- Uważasz, że się nic nie stało, dalej jest twoim najbliższym przyjacielem, gdyż boisz się osamotnienia
- Unikasz podejmowania tematu, ale tracisz do niego zaufanie
- Robisz mu awanturę, nazywasz zdrajcą i zrywasz znajomość

23. Razem z kolegą wykonywałeś pracę fizyczną w ogrodzie sąsiada, za którą już wam wcześniej zapłacił. Teraz jednak zauważasz, że sąsiad wręczył 100 złotych napiwku koledze, a ten nie podzielił się nim z tobą, choć pracowaliście tak samo ciężko i tyle samo czasu.

- Nazywasz kolegę człowiekiem nieuczciwym i złodziejem, ze złości masz ochotę go pobić
- Rozmawiasz z kolegą na temat tego, że powinien się z tobą podzielić napiwkami, bo wykonaliście tę samą pracę i prosisz o wyjaśnienie dlaczego tego nie zrobił
- Godzisz się z tym faktem, widocznie sąsiad po prostu bardziej lubił kolegę i wyżej ocenił jego pracę
- Nie mówisz nic, choć jest ci przykro, ale obiecujesz sobie, że nigdy więcej nie będziesz z nim razem pracował

24. Bardzo lubisz i cenisz postać Napoleona, bo to twój ulubiony bohater historyczny. Dlatego coraz bardziej denerwują cię uwagi nauczyciela historii, że był to zwykły bandyta, uzurpator i burzyciel ustalonego porządku. Jego sądy uważasz za emocjonalne, bez racjonalnej argumentacji.

- Proponujesz, aby na lekcji odbyć dyskusję na temat Napoleona, na której przedstawiś swoje argumenty na rzecz tej postaci – proponujesz rzeczową dyskusję z nauczycielem
- Nie wytrzymujesz i na lekcji nazywasz nauczyciela niedouczonego reakcjonistą
- Na lekcjach starasz się nie zwracać uwagi na to, co mówi nauczyciel
- Zaczynasz zmieniać swoje poglądy, bo jak ktoś uczy historii w szkole, to musi mieć rację w ocenach faktów historycznych

25. Dla zabawy razem z kolegą wymyślaliście razem liczby losowe do gry w totalizatora sportowego. Kolega je zanotował, wypełnił kupon i zaniósł do punktu totalizatora. Nagle okazało się, że na kupon padła duża wygrana. Kolega pobrał pieniądze i na razie nie myśli o podzieleniu się nimi z tobą.

- Nic nie mówisz, bo jest ci głupio, ale zaczynasz nie lubić kolegi, gdyż czujesz się nieuczciwie potraktowany
- Uznajesz, że to jemu należą się pieniądze, bo to on wypełnił kupon
- Proponujesz koledze podział pieniędzy, bo razem wymyślaliście liczby i nie jest tak bardzo istotny fakt, że to on wypełnił kupon
- Nazywasz kolegę złodziejem i grozisz zerwaniem wszystkich kontaktów

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- 26. Przygotowujesz się do matury. Niestety, twój sąsiad z góry puszcza cały czas bardzo głośną muzykę, która nie pozwala ci się skupić na nauce.**
- Sytuacja ta tak cię denerwuje, że na czas przygotowań do matury przeprowadzasz się do babci
  - Zapowiadasz sąsiadowi, że jak nie ściszy muzyki, to zawiadomisz policję
  - Udajesz się do sąsiada, mówisz, jaką masz sytuację i prosisz o ściszenie muzyki
  - Uważając, że sąsiad ma prawo do głośnej muzyki w godzinach, kiedy jej słucha, starasz się ją cierpliwie znosić, by nie spowodować nieporozumień między wami
- 27. Wyobraź sobie, że chodzisz na kurs przygotowawczy na ASP, gdzie rysujesz akty. Kilka najlepszych aktów już przygotowałeś, aby je zanieść na ASP. Niestety, zauważyła jej twoja ukochana babcia, która, niestety, jest bardzo konserwatywna i zarekwirowała twoje prace jako pornograficzne.**
- Unikasz kłótni z babcią, a następne akty dobrze przed nią ukryjesz
  - Rezygnujesz z kariery artystycznej, aby nie martwić ukochanej babci
  - Tłumaczysz babci, że akty nie mają nic wspólnego z pornografią, tylko są normalną drogą zdobywania biegleści artystycznej, i prosisz, żeby ci oddała prace, bo są przepustką do twojej dalszej kariery
  - Odbierasz jej siłą swoje prace, nazywając przy okazji dewotką
- 28. Niestety, tobie i twojemu bliskiemu przyjacielowi podoba się ta sama dziewczyna, która o tym nie wie.**
- Udajesz, że nie wiesz, że dziewczyna też podoba się przyjacielowi
  - Ustalacie, że każdy z was ma prawo się o nią starać, ona ostatecznie wybierze sama, ale nie powinno to zepsuć waszej starej przyjaźni
  - Trudno, w imię starej przyjaźni mu ustępujesz, sam będziesz szukał szczęścia gdzie indziej
  - Uznajesz, że od tej pory stajecie się śmiertelnymi wrogami, atakujesz go słownie i dokuczasz mu
- 29. Wyobraź sobie, że pod wpływem lektury, spotkań i przemyśleń zapisałeś się na kurs jogi, a twoi rodzice, osoby bardzo konserwatywne, z którymi jesteś jednak silnie związany, zabraniają ci na ten kurs uczęszczać, bo podejrzewają, że to jest jakaś sekta.**
- Skrycie chodzisz na kurs jogi, nie mówiąc o tym rodzicom
  - Wyjaśniasz rodzicom, że joga jest techniką relaksacyjną, która nie ma nic wspólnego z sektami i która nie jest sprzeczna z religią chrześcijańską
  - Mówisz rodzicom, że nie mają prawa wtrącać się w twoje osobiste sprawy
  - Zdecydowanie rezygnujesz z kursu jogi, bo rodzice mają na pewno rację
- 30. Wracasz z dworca PKP do domu taksówką. Zwykle przejazd ten kosztuje około 30 złotych. Po przybyciu na miejsce taksówkarz żąda 100 złotych, gdyż taką ma stawkę.**
- Płacisz kartą kredytową ojca – niech on się tym martwi
  - Negocjujesz z taksówkarzem należność, tłumacząc, że zawsze płaciłeś na tym dystansie 30 zł, a on nie poinformował cię wcześniej, że zażąda aż tyle
  - Posłusznie i bez narzekania płacisz taksówkarzowi 100 złotych, uważając, że powinieneś spytać wcześniej o przybliżoną kwotę należności za przejazd
  - Nazywasz taksówkarza złodziejem i grozisz wezwaniem policji

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

31. Wybierasz się do modnego klubu na imprezę, na której ci bardzo zależy. Przed klubem kłębi się kolejka i selekcjonerka wybiera gości. Gdy podchodzisz do niej, patrzy na ciebie pogardliwie i oświadcza, że cię nie wpuści, bo wyglądasz mało reprezentacyjnie.

- a. Negocjujesz z selekcjonerką, spokojnie pytasz ją na jakiej podstawie tak cię oceniła i na podstawie jakich przepisów nie chce cię wpuścić, szukasz jakiegoś rozwiązania - np. ubranie krawata do koszuli lub ogolenie się
- b. Robisz awanturę selekcjonerce, krzycząc, że nie ma prawa cię nie wpuścić do klubu i robi to złośliwie, odpychasz ją i na siłę wciskasz się do klubu
- c. Korzystając z tłoku, wręczasz się na imprezę tak, żeby cię selekcjonerka nie zauważyła
- d. Przyjmujesz jej werdykt, nie prosząc o wyjaśnienie, i ze spuszczoną głową wracasz do domu

32. Wyobraź sobie, że w związku z przeprowadzką rodziców ze wsi do miasta zostałeś przyjęty do innej szkoły. Uczniowie patrzą na ciebie nieufnie, śmieją się z ciebie i wytykają ci twoje pochodzenie, choć jesteś bardzo dobrym uczniem.

- a. Potulnie znosisz wszelkie docinki
- b. Wchodzisz od razu w kłótnie i bójkę z powodu zachowań kolegów, pokazując klasie, że jesteś od nich lepszy
- c. Próbujesz nawiązać przyjacielskie kontakty z kolegami, znaleźć wspólne zainteresowania, pomagać im czasem w nauce, nie pozwalasz jednak sobie dokuczać i zachowujesz spokój, gdyż wiesz, że często na początku uczniowie są trochę nieufni w stosunku do nowych
- d. Zaczynasz opuszczać lekcje i myślisz o przeniesieniu do innej szkoły

33. Wyobraź sobie, że przygarnąłeś do domu bezpańskiego psa, któremu groziła śmierć na mrozie, a który wzbudził w tobie od razu sympatię. Rodzice nie są zadowoleni z tego pomysłu i każą psa wyrzucić.

- a. Przekonujesz rodziców, jak bardzo ci zależy nad tym psem i obiecujesz, że weźmiesz na siebie wszystkie obowiązki, związane z utrzymaniem psa
- b. Nazywasz rodziców okrutnikami bez serca
- c. Ukrywasz psa na strychu i tam go skrycie dokarmiasz
- d. Z żalem wyrzucasz psa na ulicę, bo boisz się narazić rodzicom

34. Wyobraź sobie, że boleśnie zwichnąłeś sobie nogę i wracasz do domu autobusem. Słyszysz, jak jakaś starsza pani narzeka, jak bardzo obecna młodzież jest niewychowana, nie ustępując miejsca seniorom.

- a. Udajesz, że nie słyszysz
- b. Grzecznie mówisz tej pani, że chętnie byś ustąpił, ale tym razem wyjątkowo musisz siedzieć ze względu na zwichnięcie i silny ból nogi
- c. Krzyczysz na starszą panią, że ma staroświeckie poglądy, a ty korzystasz ze swoich praw obywatelskich, zajmując siedzące miejsce
- d. Ustępujesz miejsca tej pani i cierpisz, stojąc na zwichniętej nodze.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

---

- 35. W domu zauważyłeś, że ekspedientka w sklepie nie wydała ci kilku złotych reszty.**
- Wracasz do sklepu i uprzejmie przypominasz jej o wydaniu reszty
  - Wracasz do sklepu, nazywasz ekspedientkę złodziejką i grozisz jej wezwaniem policji
  - Odkładasz to na potem
  - Rezygnujesz z tych pieniędzy, uważając że dla ciebie to drobiazg, a ekspedientki zwykle mało zarabiają
- 36. Nauczyciel zarządził niezapowiedzianą kartkówkę, choć wcześniej była umowa, że o każdej kartkówce uczniowie będą powiadomieni. Uczniowie protestują. Wyobraź sobie, że jesteś przewodniczącym klasy, ulubieńcem nauczyciela, bardzo dobrym uczniem, kartkówkę napiszesz bez trudu, ale wiesz, że inni uczniowie będą mieć problemy.**
- Udajesz, że nie słyszysz protestów uczniów, sam bez trudu pisziesz kartkówkę
  - Nawołujesz uczniów do porządku, każesz wszystkim pisać bez szemrania
  - W imieniu klasy prosisz grzecznie nauczyciela o przestrzeganie zawartej umowy i zapowiedzenie kartkówki przed pisaniem
  - Zarzucaś nauczycielowi nieuczciwość i wzywasz klasę do bojkotu kartkówki
- 37. Wyobraź sobie, że uwielbiasz słuchać muzyki hip-hopowej. Rodzice jednak zakazują ci jej słuchać, twierdząc, iż to jest demoralizująca i oglupiająca muzyka rodem ze świata przestępczego, a młody człowiek powinien słuchać muzyki poważnej.**
- Tłumaczysz rodzicom, że jest to kwestia gustu, a teksty tej muzyki właśnie często chcą odwieść młodych ludzi od wejścia na złą drogę i obiecujesz, że nie będziesz jej puszczać zbyt głośno
  - Przyjmujesz zdanie rodziców i od tej pory słuchasz muzyki Mozarta
  - Nazywasz rodziców zgredami i oświadczasz, że będziesz słuchał takiej muzyki, jakiej chcesz
  - Od tej pory słuchasz tej muzyki wyłącznie przez słuchawki
- 38. Kolega poprosił cię o pożyczenie zalecanej książki – lektury. Nie masz na to ochoty, sam chcesz ją przeczytać i wiesz, że kolega pożyczone książki często brudzi i nie oddaje na czas.**
- Pożyczasz książkę, bo wstydzisz się odmówić
  - Wykręcasz się mówiąc, że zgubiłeś książkę
  - W niegrzecznym tonie mówisz koledze, aby dał ci spokój
  - Pomagasz koledze odnaleźć i pożyczyć książkę w miejscowej bibliotece

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

---

Na koniec podaj jeszcze proszę parę informacji o sobie:

Rok urodzenia .....

Klasa: 1   2   3

Płeć: kobieta   mężczyzna

Nazwa miejscowości, w której mieszkasz: .....

Krakowska Akademia
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego
ul. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 1, 30-705 Kraków
Biuro projektu - pok. 202 budynek A